

Viktige bestemmelser fra Lov om forsikringsavtaler av 16. Juni 1989 nr. 69, kort utdrag

§ 15-1 retten til forsikringsforetakets ytelser når forsikringstakeren ikke har disponert over forsikringen

Dersom forsikringstakeren ikke har disponert over forsikringen på annen måte i samsvar med reglene i dette kapitlet, gjelder reglene i annet til sjette ledd.

En forsikringssum som forfaller ved forsikringstakerens død, tilfaller ektefellen. Dette gjelder likevel ikke hvis det før dødsfallet var avsagt dom for eller gitt bevilling til separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig. En forsikringssum som tilfaller ektefellen, regnes ikke til de midler som skal deles likt etter ekteskapsloven § 77, jf § 58, hvis ikke gjenlevende ektefelle overtar boet uskiftet i samsvar med arveloven kapittel 5.

En forsikringssum som ikke tilfaller ektefelle etter reglene i annet ledd, tilfaller arvingene etter lov eller testament. Satt forsikringstakeren i uskiftet bo på grunnlag av ekteskap i samsvar med arveloven kapittel 5, inngår forsikringssummen i de midler som skal deles likt mellom førsteavdødes og lengstlevendes arvinger, jfr. arveloven § 29 første ledd.

Er utbetalingen av et beløp knyttet til det vilkår at bestemte personer er i live, tilfaller beløpet dem.

Har flere personer tegnet forsikring i fellesskap, og forsikringssummen kommer til utbetaling når den første av dem dør, tilfaller forsikringssummen den eller de gjenlevende av forsikringstakerne. Flere gjenlevende deler forsikringssummen likt, hvis ikke noe annet er avtalt.

En forsikringssum som forfaller ved en annen begivenhet enn forsikringstakerens død, tilfaller forsikringstakeren.

§ 15-2 oppnevning av begunstiget

Forsikringstakeren kan oppnevne en eller flere personer til, som begunstiget, å motta forsikringssummen med eventuelle tillegg, eller en del av forsikringssummen, når den forfaller. Er forsikringstakeren gift, bør ektefellen underrettes om oppnevningen, jfr. § 15-6.

En oppnevning av begunstiget kan tilbakekalles hvis ikke forsikringstakeren har gitt den begunstigede tilsagn om at den skal være endelig.

§ 15-3 fremgangsmåter ved oppnevning av begunstiget

En oppnevning av begunstiget og tilbakekall av oppnevning må gjøres i melding i et skriftlig dokument til forsikringsforetaket. I forbindelse med tegning av forsikring kan likevel oppnevning meldes til foretaket på annen måte.

Er det i et testament disponert særskilt over en forsikring, regnes dette som oppnevning eller tilbakekall av begunstiget.

Oppnevning og tilbakekall som ikke er gjort på en av de måtene som er nevnt i første og annet ledd, er ikke gyldig.

§ 15-4 tolkingsregler

Dersom ikke annet er bestemt eller følger av forholdet, gjelder følgende:

- En oppnevning av en begunstiget omfatter bare forsikringssum som forfaller ved død.
- Har forsikringstakeren foretatt flere oppnevninger, gjelder arveloven § 58 bokstav e tilsvarende.
- Dør den begunstigede før den forsikrede, gjelder arveloven § 58 bokstav b tilsvarende.

- Er den forsikredes ektefelle oppnevnt, gjelder § 15-1 annet ledd tilsvarende.
- Er den forsikredes arvinger oppnevnt, omfatter dette også arvinger etter testament.
- Er forsikringen pantsatt ved forsikringstakerens død, gjelder arveloven § 58 bokstav d tilsvarende i forholdet mellom dødsboet og den begunstigede.

§ 15-5 retten etter forsikringsavtalen når det er oppnevnt en begunstiget

Oppnevning av en begunstiget medfører ingen innskrenkning i forsikringstakerens råderett over forsikringen eller rett etter forsikringsavtalen for øvrig. Blir forsikringen pantsatt, står den begunstigedes rett tilbake for panthaverens, hvis ikke noe annet er avtalt.

Er oppnevningen endelig, har forsikringstakeren ikke rett til å disponere over forsikringen til skade for den begunstigede.

Så lenge forsikringstilfellet ikke er inntruffet, kan den begunstigede ikke disponere over forsikringen. Er forsikringstakeren død og forsikringssummen først skal utbetales på et senere tidspunkt, går alle rettigheter etter forsikringsavtalen over på den begunstigede hvis ikke noe annet går fram av forholdet.

§ 15-6 omgjøring av begunstigelse etter krav fra forsørgede

Virker det klart urimelig i forhold til ektefelle eller livsarving som forsikringstakeren forsørget eller hadde plikt til å forsørge, og som ellers ville hatt krav på forsikringssummen etter § 15-1, at en begunstiget mottar beløpet, kan den forsørgede kreve forsikringssummen helt eller delvis utbetalt til seg. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på motivet for oppnevningen, den forsørgedes og den begunstigedes behov, og om den forsørgede har fått varsel om oppnevningen i rimelig tid før dødsfallet.

Tilsvarende gjelder i forhold til en livsarving når ektefellen har krav på forsikringssummen etter § 15-1 annet ledd.

Krav etter første eller annet ledd må gjøres gjeldende ved saksanlegg mot den begunstigede eller ektefellen innen ett år etter dødsfallet.

En begunstiget eller ektefelle som har fått utbetalt forsikringssummen, plikter ikke å betale tilbake mer enn det beløp som var i behold da vedkommende fikk vite om kravet.

§ 15-9 bortfall av retten til å kreve forsikringssum

Reglene i arveloven § 72 gjelder tilsvarende for den som har rett til en forsikringssum etter bestemmelsene i dette kapitlet. Dette gjelder også for forsikringsytelser som utløses av invaliditet som er en følge av handlingen. Ved forsikring på fremmed liv tilfaller ytelser som frakjennes forsikringstakeren, den forsikrede, eller hvis den forsikrede er død, den forsikredes etterlatte etter reglene i § 15-1 annet og tredje ledd.

Gruppelivsforsikring via arbeidsgiver

For de fleste gruppelivsforsikringer er samboer likestilt med ektefelle. Sjekk avtalen for detaljer.

Begunstigelse for gruppelivsforsikring samordnet med yrkesskadeforsikring

For gruppelivsforsikring samordnet med yrkesskadeforsikring, når dødsfall skyldes yrkesskade/yrkessykdom, gjelder begunstigelsen ikke den del av erstatningen som skal utbetales til ektefelle/samboer etter bestemmelsene i lov om yrkesskadeforsikring.